

The Representations of Anti-traditional Women Characters in Ancient Chinese Romance Novels Written by Thai Writers

Zhai Yunmei¹ and Jansuda Chaiprasert²

¹Lecturer in Language Studies, Faculty of Foreign Languages and Literatures, Xiangsihu College of Guangxi Minzu University, China

Ph.D Candidate: Department of Communication, Thai as a Second Language, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

²Lecturer in Language Studies, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

E-mail: 258269815@qq.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1155-6155>

E-mail: jansuda_chaiprasert@yahoo.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5703-3188>

Received 22/01/2025

Revised 08/02/2025

Accepted 10/03/2025

Abstract

Background and Aims: Ancient Chinese romance novels present representations of Chinese women who challenge traditional norms, as reflected in their titles and content. This study examines the representation of anti-traditional Chinese women in ancient Chinese romance novels written by Thai writers and explores whether these characters align with the depiction of Chinese women within the Chinese social context. The findings contribute to a deeper understanding of cross-cultural literary adaptation and foster a broader discussion on gender roles in ancient Chinese literature.

Methodology: This study adopts a documentary research approach combined with content analysis to examine ancient Chinese romance novels set in a feudal context. The scope of the research is limited to novels with titles that reflect themes related to women or female identity. To ensure quality and relevance, only novels with a rating of 4.80 or higher and at least 236 reviewers—representing 70% of the highest number of reviews—were considered. A total of 24 books comprising 22 distinct stories, all written by Thai authors, were initially selected from the website www.mebmarket.com.

To further enhance the quality and suitability of the data, the selected novels were ranked according to the number of raters, from highest to lowest. Only the top 50% of these were retained for the final analysis, resulting in 12 books comprising 11 unique titles. The study employs qualitative data analysis and presents the findings through descriptive interpretation.

Results: The study found that the representations of anti-traditional women in ancient Chinese romance novels primarily focus on three key aspects: representations of their identity, their relationships with others, and their roles in various fields. Female protagonists are portrayed as independent thinkers and leaders who do not conform to traditional ideals of beauty or domestic duties. They seek equality in relationships and are bold enough to sever ties when necessary. Additionally, they occupy professions that challenge traditional roles, such as

businesswomen or military commanders. These representations reflect a breaking of the traditional societal constraints in ancient Chinese society.

Conclusion: Thai writers portray ancient Chinese women as challenging traditional norms, embracing independent thought, and assuming roles that defy convention. This portrayal aligns with the growing feminist discourse in Thai society and reflects the writers' deep understanding of Chinese culture as well as their strong connection to the Thai social context.

Keywords: Representation; Chinese Women; Anti-traditional; Ancient Chinese Romance Novels

ภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

จีย หยูนเหมย¹ และ จันทรสุดา ไชยประเสริฐ²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะภาษาและวรรณคดีต่างประเทศ สถาบันเชียงใหม่ มหวิทยาลัยนานาชาติกว่างซี
นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: นวนิยายรักแนวจินโบราณได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งเห็นได้จากทั้งชื่อเรื่องและเนื้อหาของเรื่อง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย พร้อมทั้งเพื่ออภิปรายให้เห็นถึงภาพแทนดังกล่าวที่นักเขียนไทยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับภาพแทนผู้หญิงจีนในบริบทสังคมจีนหรือไม่ ผลการวิจัยช่วยเสริมสร้างความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับการดัดแปลงวรรณกรรมข้ามวัฒนธรรมและส่งเสริมการอภิปรายเกี่ยวกับบทบาททางเพศในนวนิยายจินโบราณอย่างกว้างขวาง

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเอกสารและการวิเคราะห์ตัวบทของนวนิยาย โดยกำหนดขอบเขตคือนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยจากฐานข้อมูล www.mebmarket.com จำนวน 12 เล่ม 11 เรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์คัดเลือก ได้แก่ 1) ชื่อเรื่องมีความเกี่ยวข้องกับผู้หญิง 2) มีเกณฑ์ประเมินความนิยมตั้งแต่ 4.80 ขึ้นไป (คะแนนเต็ม 5.0) และมีจำนวนผู้ประเมินตั้งแต่ 236 คนขึ้นไปที่เป็นร้อยละ 70 จากจำนวนผู้ประเมินสูงสุด (Examined on August 20: 2024) พบว่านวนิยายที่เข้าเกณฑ์เบื้องต้นมีจำนวนทั้งสิ้น 24 เล่ม จาก 22 เรื่อง จากนั้นเพื่อยกระดับคุณภาพของข้อมูลให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับการศึกษ ผู้วิจัยได้นำจำนวนผู้ประเมินของนวนิยายแต่ละเล่มมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และทำการคัดเลือกเฉพาะร้อยละ 50 แรกของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่ผ่านการคัดกรองในขั้นตอนแรก ส่งผลให้ได้กลุ่มนวนิยายที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 12 เล่ม 11 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่าภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในนวนิยายรักแนวจินโบราณมี 3 ด้านหลัก ได้แก่ ภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในด้านตัวตน ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้นำ มีความคิดของตนเอง ขาดทักษะงานครัวและศิลปะทั้งสี่ และท้าทายมาตรฐานความงาม ภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการความเสมอภาคและกล้าตัดขาดความสัมพันธ์กับสามี และภาพแทนผู้หญิงจีนไต้ชนบในด้านเขตพื้นที่ ทำงานเป็นนักธุรกิจหรือแม่ทัพ ภาพแทนดังกล่าวล้วนสะท้อนถึงบทบาทที่ก้าวข้ามข้อจำกัดดั้งเดิมของสังคมจินโบราณกำหนดไว้

สรุปผล: นักเขียนไทยนำเสนอภาพของสตรีจีนโบราณที่ท้าทายขนบธรรมเนียมดั้งเดิม ยกย่องความคิดอิสระ และบทบาทที่ขัดต่อจารีตเดิม ทั้งยังเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องสิทธิสตรีที่เริ่มก่อตัวขึ้นในสังคมไทยอย่างชัดเจน นอกจากนี้ การนำเสนอภาพสตรีจีนในลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับสังคมจินโบราณ สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจเชิงลึกในวัฒนธรรมจีนของนักเขียนไทย

คำสำคัญ: ภาพแทน; ผู้หญิงจีน; ไต้ชนบ; นวนิยายรักแนวจินโบราณ

บทนำ

แพลตฟอร์ม Meb เป็นแพลตฟอร์มสำหรับอ่านวรรณกรรมออนไลน์ระดับแนวหน้าของประเทศไทย จำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ทั้งในรูปแบบเล่มและชุด โดยนักอ่านสามารถอ่านวรรณกรรมผ่าน

ทางแอปพลิเคชัน Meb (Meb: 2566: 5) และ แอปพลิเคชัน Meb: Mobile E-Books ยังเป็นแอปพลิเคชันของไทยที่มียอดใช้จ่ายของผู้ใช้บริการบน iOS และ Google Play สูงสุดในประเทศไทยติดต่อกัน 7 ปี (2017-2023) (Meb: 2567) โดยใน แบบแสดงข้อมูลรายงานประจำปี 2566 (แบบ 56-1 One Report 2566) ของบริษัท เมพ คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้รายงานเกี่ยวกับจำนวนหนังสือว่า จนถึงสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 มีหนังสือ E-Book ในระบบกว่า 238,000 เล่ม/ชุด (Meb: 2566: 13) และผู้วิจัยได้สำรวจเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2667 ในแพลตฟอร์ม Meb มีนวนิยายรักแนวจินโโบราณในรูปแบบ E-Book ประมาณ 10,000 เล่ม โดยเมื่อสังเกตจากชื่อเรื่องและเนื้อหาเบื้องต้นยังพบว่านวนิยายเหล่านี้มักนำเสนอภาพของหญิงจีนที่ถูกขึ้นมาโต้แย้งขนบธรรมเนียมดั้งเดิมจีน เช่น พระชายาผู้เกียจคร้าน เป็นนางร้ายไม่ดีตรงไหน เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัว แก้วแก้วสายลอย ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย เป็นต้น

จากการศึกษาเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่าในนวนิยายรักแนวจินโโบราณนี้ นักเขียนไทยได้สร้างภาพแทนผู้หญิงผ่านตัวละครเอกหญิงที่แตกต่างจากภาพลักษณ์ดั้งเดิมในวัฒนธรรมจีน ตัวอย่างเช่น การเป็นผู้นำในครอบครัวหรือสังคม การแสวงหาความอิสระ การกล้าตัดขาดความสัมพันธ์สามีภรรยา การก้าวออกพื้นที่บ้าน เป็นต้น ภาพแทนผู้หญิงที่ได้ขนบนี้สะท้อนถึงความพยายามของนักเขียนไทยในการสร้างสรรค์ตัวละครที่แปลกใหม่และทันสมัยภายใต้กรอบวัฒนธรรมจินโโบราณ ทั้งยังเปิดประเด็นให้ตั้งคำถามว่านักเขียนไทยได้ประกอบสร้างภาพแทนผู้หญิงได้ขนบกับวัฒนธรรมจีนอะไร ผู้วิจัยในฐานะชาวจีนที่ศึกษาสาขาภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในประเทศไทย มีความสนใจในการศึกษาภาพแทนผู้หญิงได้ขนบที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย การศึกษานี้มีประโยชน์ทั้งในแง่ของการทำความเข้าใจวัฒนธรรมจีน และการสำรวจศักยภาพของวรรณกรรมในฐานะสื่อกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อีกทั้งยังชี้ให้เห็นว่านักเขียนไทยใช้วรรณกรรมรักแนวจินโโบราณเป็นพื้นที่สำหรับทดลองและสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพแทนผู้หญิงได้ขนบในนวนิยายรักแนวจินโโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ภาพแทน

Stuart Hall (Hall: 1997: 21-22) อธิบายความหมายของ ภาพแทน (Representation) ว่าเป็นกระบวนการที่แนวคิดหรือความหมายถูกแสดงออกผ่านสัญลักษณ์ ภาษา หรือรหัสในระบบทางสังคมและวัฒนธรรม มันเป็นกลไกที่ทำให้เราสามารถใช้อำนาจ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์เพื่ออ้างถึงแนวคิดหรือวัตถุในโลกจริงได้ ความหมายไม่ได้ฝังอยู่ในตัววัตถุ แต่ถูกกำหนดขึ้นโดยข้อตกลงทางสังคมและวัฒนธรรม ภาพแทนจึงเป็นสะพานเชื่อมระหว่างความคิดของเราและระบบภาษา เพื่อให้สามารถสื่อสารและทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ภายในวัฒนธรรมของตน

1) ระบบแนวคิด (Conceptual system) หมายถึงแผนที่ความคิดร่วมกันของผู้คนในวัฒนธรรมเดียวกัน ซึ่งเป็นระบบที่กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในโลก แต่มีความแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และมุมมองของแต่ละคน

2) ระบบภาษา (Language system) หมายถึงชุดของสัญลักษณ์ (เช่น คำพูด ตัวอักษร สัญลักษณ์) ที่ใช้ในการสื่อสารแนวคิด ระบบภาษาทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแปลแนวคิดออกมาเป็นคำพูดหรือสัญลักษณ์

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่ามีการศึกษาแนวคิดภาพแทนของ Stuart Hall ที่เกี่ยวข้องกับภาพแทนผู้หญิงจีนในหลายบริบท เช่น Wu (2567) ศึกษาภาพแทนสตรีจีนในวรรณกรรมแปล 100 ยอดหญิงแห่งประวัติศาสตร์จีน โดยจำแนกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้หญิงในอุดมคติ สตรีที่ต่อรองกับอุดมคติ และสตรีนอกอุดมคติ และมองสตรีจีนผ่านกรอบอุดมคติของขงจื้อและชนแบบดั้งเดิม มีการจัดกลุ่มผู้หญิงที่ “ต่อรองกับอุดมคติ” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถท้าทายชนบได้บางระดับ Peng (2560) ศึกษาภาพแทนผู้หญิงในภาพยนตร์จีน นางพญางูขาว โดยเน้นการครอบงำของค่านิยมดั้งเดิมและข้อจำกัดทางเพศของผู้หญิง แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่บทบาทใหม่ เช่น การทำงานและการเลือกชีวิตตนเอง แต่ผู้หญิงจีนยังผูกพันกับอุดมคติความเป็นกุลสตรีแบบเดิม มีข้อจำกัดในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ และสุกัญญา ศิริสมบุญชัย (2562) ศึกษาภาพแทนนางเอกในละครโทรทัศน์แนวย้อนเวลาของไทยโดยเปรียบเทียบกับบทบาทผู้หญิงไทยในบริบทอดีตและปัจจุบัน เน้นการใช้ความรู้จากปัจจุบันในการแก้ปัญหาในอดีต เสนอภาพแทนที่ผสมผสานระหว่างชนบดั้งเดิมและความเป็นผู้หญิงยุคใหม่ เช่น มีอิสระทางความคิด กล้าหาญ ชาญฉลาด มีเสน่ห์ดึงดูดใจ และเป็นตัวของตัวเอง

งานวิจัยทั้งนี้ทำให้เห็นว่าในงานวิจัยต่าง ๆ ได้ศึกษาภาพแทนผู้หญิงทั้งจีนและไทยในวรรณกรรม ละคร และภาพยนตร์ โดยใช้แนวคิดภาพแทนของ Stuart Hall แต่ยังไม่มีการศึกษาภาพแทนผู้หญิงจีนที่ประกอบสร้างจากนักเขียนไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยด้วยแนวคิดภาพแทนของ Stuart Hall

สตรีนิยม

สตรีนิยม หมายถึง แนวคิดและขบวนการที่มุ่งต่อสู้เพื่อขจัดการกดขี่และความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ผู้หญิงต้องเผชิญ มีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างความเสมอภาคทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นอุดมการณ์ที่เชื่อว่าผู้หญิงถูกกดขี่อย่างเป็นระบบ และเพศภาวะ (gender) ไม่ได้ถูกกำหนดตายตัวโดยธรรมชาติ การต่อต้านการกดขี่มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ชนชั้น เชื้อชาติ อายุ ลักษณะทางกายภาพ และเพศวิถี จากคำอธิบายใน The Dictionary of Feminist Theory (Humm) สรุปว่า สตรีนิยม เป็นทั้งลัทธิและอุดมการณ์ที่มุ่งเน้นเรื่องสิทธิความเสมอภาคของผู้หญิง (Equal Rights for Women) ซึ่งเกี่ยวข้องกับขบวนการรณรงค์เพื่อสิทธิของผู้หญิง นอกจากนี้ สตรีนิยมยังเป็นอุดมการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงสังคม (Ideology of Social Transformation) ที่มุ่งสร้างโลกที่ก้าวไกลกว่าความเท่าเทียมทางสังคมแบบพื้นฐาน (ฉลาดชาย รมิตานนท์. 2555: 47 - 67)

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่ามีการศึกษาแนวคิดสตรีนิยมที่เกี่ยวข้องกับภาพแทนผู้หญิงจีนในหลายบริบท เช่น นพงษ์ ภูศรี (2567) ได้ศึกษาบทบาทสตรีจีนในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง “มู่หลาน” ของดิสนีย์ ตามทฤษฎีแนวคิดการวิจารณ์ของสตรีนิยม (Theory of Feminist Criticism) ผลการศึกษาพบว่า สตรีจีนในภาพยนตร์ถูกกำหนดบทบาทให้มีสถานะที่ต่ำต้อยกว่าบุรุษในสังคมสมัยเก่า แต่มู่หลานเป็นผู้หญิงคนเดียวที่กลับปฏิบัติตรงกันข้ามกับสิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เป็น กล่าวคือ เธอกำหนดทางเดินชีวิตด้วยตัวเองและต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งของสังคม นอกจากนี้เธอยังแสดงความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง และมีอิสระทำให้ทุกคนรับรู้ว่าคุณผู้หญิงก็สามารถทำได้เฉกเช่นเดียวกับผู้ชาย เจียง ฉิยุน และ ธนพร หมูคำ (2566) ศึกษาภาพแทนความเป็นจีนในนวนิยาย *คนตายยาก* ของหยูหัว โดยพบว่ามี 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) การให้คุณค่าแก่สถาบันครอบครัว 2) การแก้ไขปัญหาและการให้ออกาส 3) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ และ 4) อุปนิสัยและบทบาทของสตรีจีนในสังคมชายเป็นใหญ่ สำหรับบทบาทของสตรีจีน ผู้หญิงในเรื่องถูก

กำหนดให้อยู่ใน 3 สถานะ ได้แก่ แม่ ภรรยา และลูก โดยมีสิทธิต่ำกว่าผู้ชาย และเพศสถานะของพวกเธอถูกมองว่าต่ำต้อยกว่า อย่างไรก็ตาม มีการต่อต้านแนวคิดชายเป็นใหญ่ เช่น การที่เจียเจินขัดขึ้นคำสั่งพ่อเพื่อใช้ชีวิตกับผุ้ก๊วย และการตั้งชื่อให้ขุ่นเกิน ซึ่งสะท้อนถึงการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคทางเพศ และบทบาทที่เพิ่มขึ้นของผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน และชวาลิน เฟ่งบุญ และคณะ (2563) ได้ศึกษา สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิงจากวรรณกรรม *ไปอินน่า หมูบ้านลับสี่ริมฝั่งน้ำ* ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวละครเพศหญิงมีบทบาทตรงตามแนวคิดทฤษฎีสตรีนิยมสายเสรีนิยมและสังคมนิยม และ 2) สภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนในเรื่อง *ไปอินน่า หมูบ้านลับสี่ริมฝั่งน้ำ* สะท้อนให้เห็นเรื่องปิตาธิปไตย อิทธิพลการคลุมถุงชน และวัฒนธรรมความเชื่อ นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีพลังอ่อน (Soft Power) ซึ่งเป็นตัวประสานและขับเคลื่อนให้สังคมอยู่ได้อย่างสมดุลทั้งเพศชายและเพศหญิง

งานวิจัยทั้งสามเรื่องสะท้อนภาพแทนผู้หญิงจีนผ่านแนวคิดสตรีนิยมว่า แม้ผู้หญิงจะถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ในกรอบของสังคมชายเป็นใหญ่ เช่น การเป็นแม่ ภรรยา ลูก หรือถูกกดขี่ภายใต้ระบบปิตาธิปไตยและการคลุมถุงชน แต่ก็มี การต่อต้านและท้าทายบทบาทดั้งเดิม เช่น หม่อหลาน ที่กำหนดชีวิตของตนเองและแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถทำได้เท่าเทียมกับผู้ชาย หรือ ตัวละครหญิงเจียเจิน ใน *คนตายยาก* ที่ขัดขึ้นคำสั่งบิดาเพื่อเลือกเส้นทางชีวิตของตนเอง นอกจากนี้ ผู้หญิงยังมีบทบาทสำคัญในสังคม แม้ในภาวะที่ถูกกดขี่ พวกเธอยังใช้ Soft Power หรือพลังอ่อนเพื่อขับเคลื่อนและรักษาสมดุลของสังคม ดังที่เห็นได้จากตัวละครหญิงใน *ไปอินน่า หมูบ้านลับสี่ริมฝั่งน้ำ* โดยรวมแล้ว ภาพแทนของผู้หญิงจีนในงานวิจัยเหล่านี้สะท้อนถึงทั้งการถูกกดขี่และการลุกขึ้นต่อสู้เพื่อความเสมอภาค ทั้งในเชิงอำนาจตรงและอำนาจแฝง ผ่านบทบาทที่พัฒนาไปตามบริบทสังคม ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่ามีนักวิชาการได้ใช้แนวคิดสตรีนิยมศึกษาตัวละครหญิงในวรรณกรรมต่าง ๆ และทำให้เห็นคำตอบของภาพผู้หญิงท้าทายขนบธรรมเนียมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจใช้แนวคิดสตรีนิยมมาช่วยวิเคราะห์ตัวละครเอกหญิงเพื่อให้เห็นภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชัดขึ้น

ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาพแทนในการวิเคราะห์คำพูด พฤติกรรม และภาพของตัวละครเอกหญิงที่ท้าทายขนบธรรมเนียมดั้งเดิม เพื่อตีความและเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมของยุคสมัยที่วรรณกรรมถูกสร้างขึ้น เนื่องจากภาพแทนของการได้ชนบทหลายกรณีสะท้อนการต่อสู้ของผู้หญิงกับโครงสร้างชายเป็นใหญ่ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดสตรีนิยม ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมสิทธิและความเสมอภาคของผู้หญิงในทุกด้าน โดยมีเป้าหมายหลักในการต่อต้านการเลือกปฏิบัติและความไม่เสมอภาคที่ผู้หญิงต้องเผชิญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ต่อไปนี้เพื่อนำมากรอบคิดในการวิเคราะห์

1. แนวคิดภาพแทน (Representation) ของ Stuart Hall (Hall: 1997: 16-25) สามารถใช้ในการอธิบายภาพตัวแทนของผู้หญิงจีนโบราณที่ท้าทายขนบธรรมเนียมในวัฒนธรรมรักแนวจีนโบราณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ตัวบทที่นำเสนอภาพแทนของผู้หญิงจีนในด้านตัวตน พื้นที่การทำงาน และความสัมพันธ์กับผู้อื่น การใช้แนวคิดนี้ช่วยให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของตัวละครหญิงในวรรณกรรมรักแนวจีนโบราณ โดยภาพแทนไม่ได้เป็นแค่การสะท้อนความจริง แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ภาษา และอุดมการณ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 แนวทางหลัก ได้แก่

- 1) Reflective Approach (แนวทางการสะท้อน) มองว่าภาพแทนสะท้อนความจริง
- 2) Intentional Approach (แนวทางผู้แต่งเป็นศูนย์กลาง) เชื่อว่าผู้แต่งเป็นผู้กำหนดความหมายของภาพแทน

3) Constructionist Approach (แนวทางการประกอบสร้าง) มองว่าความหมายของภาพแทนถูกสร้างขึ้นจากสัญญาณและวัฒนธรรม โดยความหมายของสัญลักษณ์ไม่ได้สะท้อนความจริงโดยตรง แต่เกิดจากการประกอบสร้างผ่านบริบททางสังคม วัฒนธรรม และอุดมการณ์ของยุคสมัยนั้น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพแทนผู้หญิงจีนที่ได้ชนบในวรรณกรรม โดยปกติสตรีจีนโบราณมักต้องคล้อยตามบิดาสามี หรือบุตรชาย แต่ในวรรณกรรมที่ท้าทายชนบรักแฉกจีนโบราณกลับมีการนำเสนอตัวละครหญิงสะท้อนการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและโครงสร้างอำนาจในสังคมจีน และแสดงให้เห็นเจตนาของผู้แต่งในการนำเสนอผู้หญิงในบทบาทที่แข็งแกร่งและมีอำนาจ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสตรีนิยม (Feminism) เป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสิทธิและความเสมอภาคของผู้หญิงในทุกด้านของชีวิต เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายหลักในการต่อต้านการเลือกปฏิบัติและความไม่เสมอภาคที่ผู้หญิงต้องเผชิญในสังคม วรรณกรรมรักแฉกจีนโบราณมักสะท้อนอิทธิพลของสังคมแบบปิตาธิปไตยที่สร้างภาพของผู้หญิงเป็นสมบัติของชาย ต้องคล้อยตามผู้ชายและมีสถานะด้อยกว่า แต่ในขณะเดียวกันก็มีการสร้างภาพแทนของผู้หญิงที่ท้าทายท้าทายโครงสร้างปิตาธิปไตย (Patriarchy) เช่น ผู้หญิงจีนที่มีความคิดจะละทิ้งสามีหลังจากที่นางถูกสามีขี้ขลาดเสียชีวิตในชาติที่แล้ว ชาตินี้นางเลือกลุกขึ้นต่อสู้กับอำนาจชายเป็นใหญ่ การนำทฤษฎีสตรีนิยมมาวิเคราะห์ช่วยเปิดเผยบทบาทของผู้หญิงที่ถูกกำหนดโดยสังคมปิตาธิปไตย และแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในบทบาทของผู้หญิง ซึ่งอาจช่วยลดอิทธิพลของปิตาธิปไตย และเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้แสดงออกในฐานะบุคคลที่เท่าเทียมในสังคม

ระเบียบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยครอบคลุมถึงหนังสือสอนหญิงจีนงานวิจัยเกี่ยวกับภาพแทนของผู้หญิงจีนในวรรณกรรมจีนโบราณ ทบทวนทฤษฎีสตรีนิยมและแนวคิดภาพแทนของ Stuart Hall แล้วใช้วิธีวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย (Textual Analysis) โดยพิจารณาบทบาทคำพูด และพฤติกรรมของตัวละครเอกหญิงที่ขัดแย้งกับชนบเดิม โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาพแทน และสตรีนิยม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. ศึกษาแอปพลิเคชันสำหรับการอ่านนิยายในประเทศไทย และเลือกแอปพลิเคชัน Meb เป็นกรณีศึกษา เนื่องจาก Meb เป็นแพลตฟอร์มที่มีนวนิยายรักแฉกจีนโบราณจำนวนมาก และนำเสนอในรูปแบบ E-book ซึ่งเป็นผลงานที่เขียนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ทำให้สามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ

3. กำหนดขอบเขตการศึกษา ผู้วิจัยมีเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

3.1 เป็นนวนิยายรักแฉกจีนโบราณที่ ประพันธ์โดยนักเขียนไทยในฐานข้อมูล www.mebmarket.com ซึ่งมีชื่อเรื่องเกี่ยวข้องกับผู้หญิง โดยเก็บข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567

3.2 การรวบรวมข้อมูลดำเนินการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นและคัดเลือนวนิยายจากเว็บไซต์ www.mebmarket.com โดยแบ่งกระบวนการคัดเลือกออกเป็นสองขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้คัดเลือนวนิยายที่มีคะแนนนิยมจากผู้อ่านตั้งแต่ 4.80 คะแนนขึ้นไป (จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) และมีจำนวนผู้ประเมินไม่น้อยกว่า 236 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 70 ของจำนวน ผู้

ประเมินสูงสุดที่พบคือ 787 คน จากการคัดเลือกตามเกณฑ์ดังกล่าว พบว่านวนิยายที่เข้าเกณฑ์เบื้องต้นมีจำนวนทั้งสิ้น 24 เล่ม จาก 22 เรื่อง

ขั้นตอนที่สอง เพื่อยกระดับคุณภาพของข้อมูลให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับการศึกษา และเป็นตัวแทนสะท้อนถึงความนิยมในกลุ่มผู้อ่าน ผู้วิจัยได้นำจำนวนผู้ประเมินของนวนิยายแต่ละเล่มมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และทำการคัดเลือกเฉพาะร้อยละ 50 แรกของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่ผ่านการคัดกรองในขั้นตอนแรก ส่งผลให้ได้กลุ่มนวนิยายที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 12 เล่ม 11 เรื่อง

ดังนั้น นวนิยายที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีรายชื่อซึ่งคัดเลือกตามเกณฑ์ข้างต้นเรียงลำดับตามตามจำนวนผู้ประเมิน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 นวนิยายในการวิจัยที่เรียงลำดับตามจำนวนผู้ประเมิน

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	นักเขียน	สำนักพิมพ์	ปีที่เผยแพร่	จำนวนผู้ประเมิน	คะแนนนิยม
1	ยอศรีทรรราช	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2563	787	4.86
2	เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว	มนต์มัลย์	SURIYAKORN	2566	720	4.87
3	พระชายาผู้เกลียดคร้าน	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2562	663	4.91
4	เป็นนางร้ายไม่ดีตรงไหน	อะเมี้ยวโยโกะ	ELITE Book	2563	618	4.87
5	ชาตินี้ไม่ใช่ของเป็นของเธออีก	ล้านปีแสง	AT NOVEL	2564	539	4.93
6	ดวงใจแม่ทัพพหิมะ เล่ม 1	เกอเกอะ/ พรรณารดา	พิมพ์ดี	2563	533	4.91
7	เจ้าแค้นสายล่อ เล่ม 1	ชิงจื่อ	Xing Zhi	2564	524	4.94
8	พระชายาใบ้	อาเธน่า	Athena	2562	487	4.84
9	เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย	หลิงชิง	ฟูซินหงส์	2566	461	4.97
10	เล่ห์ลายหงส์	มนต์มิถุนา	สถาพรบุ๊คส์	2565	457	4.93
11	เจ้าแค้นสายล่อ เล่ม 2 (จบ)	ชิงจื่อ	Xing Zhi	2564	448	4.94
12	ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย	กวีหญิงกินปิ้งย่าง	กวีหญิงกินปิ้งย่าง	2563	428	4.85

4. วิเคราะห์ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบจากนวนิยายรักแนวจินโโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย โดยใช้แนวคิดภาพแทนของ Stuart Hall และสตรีนิยมวิเคราะห์บทสนทนา พฤติกรรมของตัวละครเอกหญิง รวมถึงบทสนทนา พฤติกรรมของตัวละครอื่นที่สัมพันธ์กับตัวละครเอกหญิง และบทบรรยายของผู้เขียน เพื่อดูว่าตัวบทสะท้อนหรือท้าทายค่านิยมของยุคโบราณ

5. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยครั้งนี้ นวนิยายรักแนวจินโโบราณ หมายถึงนวนิยายรักแนวจินโโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยในฐานข้อมูล www.mebmarket.com เท่านั้น

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบใน 3 ด้าน ได้แก่ ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านตัวตน ผู้แทนหญิงจีนได้ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านเขตพื้นที่

1. ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านตัวตน

ผู้หญิงมีตัวตน หมายถึงการได้รับการยอมรับในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีสิทธิคิด ตัดสินใจ และแสดงบทบาทอย่างชัดเจนในสังคม วรรณกรรม หรือวัฒนธรรม โดยไม่ถูกลดทอนหรือจำกัดด้วยชนบชายเป็นใหญ่ ฉะนั้น ภาพแทนผู้หญิงจีนที่ได้ชนบในด้านตัวตนจึงหมายถึงการนำเสนอผู้หญิงจีนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน ซึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านหรือท้าทายชนบธรรมเนียมและค่านิยมดั้งเดิมที่สังคมจีนโบราณกำหนดไว้ให้ผู้หญิง การศึกษานี้พบว่าภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านตัวตนประกอบด้วย ผู้หญิงจีนเป็นผู้นำ มีความคิดของตัวเอง ขาดทักษะงานครัวหรือศิลปะทั้งสี่ และท้าทายมาตรฐานความงาม

1.1 เป็นผู้นำ

ในตำรา เน่ยชุ่น (内训) หรือนิเวศศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งในสุดยอดหนังสือตำราอบรมสั่งสอนมารยาทในวังหลวง คุณธรรมของสตรี และการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวสำหรับสตรีในราชวงศ์เป็นหลัก ในบทที่สอง การขัดเกลาตนเอง ได้กล่าวไว้ว่า 是故妇人者，从人者也。 (Wu, 2022: 63) มีความหมายว่า “ผู้หญิงเป็นฝ่ายตาม ต้องคล้อยตามสามี และในบทที่สี่ หลักการปฏิบัติตน ยังกล่าวว่า 体柔顺，率贞洁，服三从之训，谨内外之别，勉之敬之，始终惟一。 (Wu, 2022: 72) แปลว่า “ความเป็นผู้หญิงต้องอ่อนโยนอ่อนน้อม รักษาพรหมจารี ต้องปฏิบัติตามหลักการ “สามคล้อยตาม” ยอมรับผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัว เคารพนับถือผู้ชาย ปฏิบัติตามนี้ตลอด” ข้อความดังกล่าวสะท้อนมุมมองของสังคมในอดีตที่คาดหวังให้ผู้หญิงเป็นผู้ตาม แต่ภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจีนโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทยมีความขัดแย้งกับความคาดหวังนี้ดังตัวอย่าง

ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณเรื่อง เล่ห์หลายหงส์ ของ มนต์มิถุนา ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิง จ้าวซีชวน เป็นบุตรสาวของจวินอ่องและพระชายาเอก หลังจากครอบครัวฝ่ายแม่ถูกเนรเทศ นางและมารดาถูกขับไล่ออกจากจวินอ่อง ทำให้ต้องดิ้นรนเลี้ยงชีพด้วยการวิ่งซื้อของให้ลูกค้าโรงพนัน ต่อมา นางได้ก่อตั้งธุรกิจหลายแขนง ทั้งบริษัทขนส่ง สำนักข่าว ร้านอาหาร และร้านขายผ้า จนสามารถขยายกิจการครอบคลุมทั่วแคว้นหนึ่ง เมื่อวางแผนเปิดร้านขายผ้าแต่เผชิญอุปสรรค นางจึงติดต่อพ่อค้าจากแคว้นต้าหวงเพื่อนำเข้าผ้าไหมคุณภาพสูงในราคาถูกยิ่งยวด ทว่าฝ่ายตรงข้ามกลับยื่นข้อเสนอให้นางเป็นไส้ศึกของแคว้นต้าหวง นางจึงใช้ไหวพริบต่อรองและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“[...] ช้าน้อยก็จะไม่รายงานข่าวที่สัมพันธ์ต่อความมั่นคงของแคว้นหนึ่ง
เช่นเดียวกัน”

“เช่นนั้นเจ้าคงไม่มีประโยชน์อะไรต่อข้า” คำพูดของเขายืนยันความกลัว
ของนาง แต่ครู่เดียวฝ่ายนั้นก็ยิ้ม “ข้าไม่ได้ต้องการทำสงครามสองแคว้น [...] เพียงแค่
ให้เจ้าคอยระแวดระวังให้ข้า คอยจับตาดูคนที่มาจากแคว้นต้าหวง เอาเฉพาะคนที่
น่าสงสัย [...]”

[...]

“ได้ แต่ต้องมีการแลกเปลี่ยนหนึ่งประการ”

[...]

“ข้า่น้อยกำลังจะเปิดร้านขายผ้า ท่านพอจะมีเส้นสายให้ข้า่น้อยนำ
ผ้าใหม่ขึ้นชื่อของตัวหวงมาขายที่นี้ในราคาที่ยุติธรรมได้หรือไม่” [...]

(เล่ห์หลายหงส์: 2565, น.178-179)

จากตัวอย่างดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกหญิงมีบทบาทความเป็นผู้นำอย่างเด่นชัด สามารถนำพากลุ่ม บุคคล หรือองค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ผ่านการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจอย่างมีวิสัยทัศน์ ผู้นำมักต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องใช้การตัดสินใจอย่างเด็ดขาดและสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้ ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้นำกลุ่มชนสงฆ์ถึงหัวมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของกลุ่มธุรกิจ โดยเฉพาะการปฏิเสธการทำธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของแคว้นตน นอกจากนี้ นางสามารถนำพากลุ่มธุรกิจไปสู่เป้าหมายหลักสองประการ ได้แก่ 1) การจัดหาผ้าที่มีคุณภาพสูงในราคายุติธรรม และ 2) การได้รับคำสั่งซื้อใหม่จากแคว้นต้าหวางโดยไม่กระทบต่อความมั่นคงของแคว้นตน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตัดสินใจอย่างรอบคอบและการบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาพแทนของผู้นำหญิงในวรรณกรรมดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการทำทลายค่านิยมดั้งเดิมของสังคมจีนโบราณ ตามตำรา *เน่ยชุ่น* ซึ่งมักจำกัดบทบาทผู้นำไว้เฉพาะเพศชาย ในสังคมจีนโบราณ ผู้หญิงถูกคาดหวังให้เป็นผู้ตามและต้องปฏิบัติตามแนวคิดสามคล้อยตาม (三从) และหลักความแตกต่างของบทบาทชายหญิง (内外有别) อย่างไรก็ตาม ภาพแทนของผู้นำหญิงในนวนิยายช่วยส่งเสริมแนวคิดเรื่องความเสมอภาคทางเพศในตำแหน่งผู้นำ ลดความเหลื่อมล้ำทางเพศ และเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้หญิงรุ่นใหม่ โดยกระตุ้นให้สังคมเปิดรับความหลากหลายทางบทบาทของเพศหญิงในพื้นที่ที่เคยถูกจำกัดไว้เฉพาะผู้ชาย

1.2 มีความคิดของตนเอง

ในสมัยก่อน ผู้หญิงจีนถูกอบรมให้เป็นผู้ไร้ตัวตนและไม่มีความคิดของตนเอง ก่อนแต่งงาน ผู้หญิงในฐานะลูกสาวต้องเชื่อฟังพ่อแม่ ดังที่ตำรา *หลุนอวี่สำหรับสตรี* (女论语) ซึ่งเป็นหนึ่งในสุดยอดหนังสือตำราอบรมสั่งสอนคุณธรรมจรรยาที่เป็นพื้นฐานของสตรีจีนพึงมี ระบุว่า 女处闺门，少令出户。唤来便来，唤去便去，稍有不从，当加叱怒。 (Wu, 2022: 182) หมายถึง “ในครอบครัวมีเด็กหญิง อย่าให้ออกนอกบ้านตามใจ เรียกมาก็ต้องมา ไล่ให้ไปก็ต้องไป ถ้าไม่ทำตามให้ตำหนิอย่างเข้มงวด” และใน *เน่ยชุ่น* หรือ *นิเวศศึกษา* ได้กล่าวถึงลักษณะของสะใภ้ที่ดีว่า 舅姑所爱，妇亦爱之。舅姑所敬，妇亦敬之。乐其心，顺其志。 (Wu, 2022: 119) หมายถึง “สิ่งที่พ่อแม่สามีรัก ผู้เป็นสะใภ้ต้องรัก สิ่งที่พ่อแม่สามีเคารพ ผู้เป็นสะใภ้ต้องเคารพ ทำให้พวกท่านมีความสุขและตามใจพวกท่านเสมอ” คำสอนดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมจีนโบราณ ผู้หญิงถูกปลูกฝังให้เป็นหุ่นยนต์ไร้อารมณ์ ไม่มีความคิด ไม่มีตัวตนก่อนแต่งงานในฐานะลูกสาวผู้ใหญ่ให้มากมา ให้ไปก็ไป หลังแต่งงานก็ถือสิ่งที่พ่อแม่สามีชอบเป็นสิ่งที่ตนชอบ คำสอนดังกล่าวมีผลกระทบต่อชีวิตและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนโบราณโดยทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทในฐานะผู้ที่ต้องเชื่อฟังคำสั่งจากพ่อแม่และสามี ทำให้พวกเธอไม่มีอิสระแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง ส่งผลให้พวกเธอขาดโอกาสในการพัฒนาความคิดและศักยภาพส่วนตัว

ในนวนิยายรักแนวจีนโบราณเรื่อง *เล่ห์หลายหงส์* ของ มนต์มิถุนา ได้กล่าวถึงตัวละครต่าง ๆ ในสกุลจ้าวกำลังปรึกษาเรื่องการจับคู่สมรสให้ตัวละครเอกหญิงจ้าวซีซวนและมีตัวละครคนหนึ่งที่เขาใจนิสยตัวละครเอกหญิงได้ดีจึงออกมาคัดค้านว่าจ้าวซีซวนจะไม่เป็นคนถูกชักจูงหรือคล้อยตามผู้อื่นง่าย ดังปรากฏในบทสนทนาต่อไปนี้

ลูกชายไหวไหว “สุดท้ายไม่ว่าพวกเราจะเลือกคนที่ดีแค่ไหนให้นาง คนที่
อาชวนจะแต่งงานก็คือคนที่นางรัก หรือพวกท่านจะบังคับให้นางแต่งงานกับคนที่
พวกท่านเห็นว่าเหมาะสมแต่นางไม่ได้รับรักกันล่ะ ต่อให้พวกท่านบังคับ นางก็ไม่มีวัน
ยอมหรอก”

(เล่ห์ลายหงส์: 2565: 449)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าตัวละครเอกหญิงมีความคิดของตนเอง ซึ่งเห็นได้จาก
บทสนทนาของตัวละครอื่นที่ว่าตัวละครเอกหญิงจะไม่วันยอมแต่งงานกับคนที่นางไม่รัก ซึ่งขัดแย้งกับระบบ
การแต่งงานแบบคลุมถุงชน (Arranged Marriage) ของสังคมจีนโบราณ การแต่งงานแบบคลุมถุงชนใน
จีนโบราณยึดหลักขงจื๊อ โดยครอบครัวเป็นผู้กำหนดคู่ครองตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มากกว่าความรัก
ผู้แต่งงานมักไม่มีสิทธิ์เลือกคู่ครองและต้องแต่งงานตามที่ครอบครัวกำหนด ถือเป็นหน้าที่สำคัญต่อครอบครัว
อีกทั้งยังสะท้อนค่านิยมที่บุตรต้องเชื่อฟังบิดาโดยไม่มีสิทธิ์คัดค้าน (ไพศาล สิทธิลิขิต: 2543: 16-17; อ้างถึงใน
กรวิภา โพธิ์ไหม และ สราวุฒิ เขียวพฤกษ์: 2563: 31) ระบบนี้มุ่งรักษาสายสัมพันธ์ครอบครัวและสถานะทาง
สังคม แม้ช่วยให้ครอบครัวมั่นคง แต่กลับจำกัดเสรีภาพของผู้หญิง ผู้แตงนำเสนอภาพแทนนี้
เพื่อต่อต้านสังคมชายเป็นใหญ่ และเชิดชูความคิดอิสระของผู้หญิงผ่านบทสนทนาของตัวละครอื่นที่ผู้หญิง
ต้องการสิทธิในการเลือกคู่ครองของตนเอง ขัดแย้งกับคำสอนใน *หลุนอวี่สำหรับสตรี* (女论语) แนวคิด
เรื่องอิสรภาพนี้เกิดจากตัวเอกหญิงซึ่งเป็นหญิงยุคปัจจุบันที่ยึดมั่นในสตรีนิยมและทะลุมิติสู่ยุคศักดินา
จึงกล้าคัดค้านการแต่งงานแบบคลุมถุงชน แสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวของผู้หญิงจีนต่อกรอบสังคมที่กดทับ
แตกต่างจากนางเอกใน *พระยาผู้เกียจคร้าน* ซึ่งถูกผู้ใหญ่จับคู่แต่งงาน แต่เลือกต่อต้านขนบธรรมเนียมผ่าน
การแต่งงานในนามอย่างแนบเนียน หญิงสาวที่ต่อต้านการแต่งงานแบบคลุมถุงชนจึงเป็นภาพแทนผู้หญิงที่
ลุกขึ้นท้าทายขนบธรรมเนียมเรื่องตัวตน ด้วยการปฏิเสธที่จะเดินตามค่านิยมของสังคม

1.3 ขาดทักษะงานครัวและศิลปะทั้งสิ้น

ในสังคมจีนโบราณ บทบาทของสตรีถูกจำกัดภายใต้กรอบจารีตเดิม โดยหน้าที่หลักของผู้หญิงคือการ
ปรนนิบัติและดูแลครอบครัว รวมถึงการเชื่อฟังผู้ชาย ผู้หญิงได้รับการคาดหวังให้ปฏิบัติตามหลัก
“สามคล้อยตาม สี่คุณธรรม” ซึ่งสามคล้อยตาม หมายถึงผู้หญิงก่อนแต่งงานต้องคล้อยตามบิดา หลังแต่งงาน
ต้องคล้อยตามสามี เมื่อสามีเสียชีวิตให้คล้อยตามบุตรชาย และสี่คุณธรรม หมายถึงคุณสมบัติที่สตรีสมัยนั้น
พึงมี ประกอบด้วยมีคุณธรรม (妇德) วาจาดีไพเราะอ่อนหวาน (妇言) รูปร่างงดงาม (妇容) และ
การบ้านการเรือนเพียบพร้อม (妇功) ดังนั้น ทักษะงานบ้านงานครัวจึงเป็นหนึ่งในคุณสมบัติสำคัญที่สตรีจีน
โบราณต้องฝึกฝน นอกจากนี้ บุตรีของขุนนางและชนชั้นสูงยังได้รับการอบรมในศิลปะทั้งสิ้น (ภูเทพ ประภากร:
2564) และคำสอนในตำรา *หนวี่เจีย* หรือ *เตือนหญิง* มีการอ้างคำสอนของมารดาเมิ่งจื่อ (孟母) ว่า 妇
人之礼, 精主饭, 幕酒浆, 养舅姑, 缝衣裳而已。 (Wen, 2013: 163) มีความหมายว่า
“หน้าที่ของผู้หญิงคือการเตรียมอาหาร ปรุงสุรา ปรนนิบัติพ่อแม่สามี และเย็บเสื้อผ้าเท่านั้น” คำสอนนี้สะท้อน
ให้เห็นว่าผู้หญิงถูกคาดหวังให้ทุ่มเทชีวิตไปกับหน้าที่ในครัวเรือนและการดูแลครอบครัว โดยไม่เปิดโอกาสให้
สตรีได้แสดงความสามารถด้านอื่นหรือใช้ชีวิตตามความต้องการของตนเอง แต่ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายรัก
แนวจีนโบราณยังมีภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบทที่ขาดทักษะการทำงานครัว ขาดทักษะในศิลปะทั้งสิ้น ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

ในนวนิยายรักแนวจินโโบราณเรื่อง พระชายาผู้เกียจคร้าน ของ มนต์มิถุนา ตัวละครเอกหญิง อวี๋เหยียนชานเป็นธิดาของเสนาบดีอวี๋ ผู้มีฐานะสูงส่ง โดยมารดาและพี่สาวของนางล้วนมีความสามารถเป็นเลิศ ในการบรรเลงพิณ ทว่านางกลับขาดทักษะทั้งในด้านงานครัวและศิลปะทั้งสี่ ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้พื้นฐานของสตรีชนชั้นสูง ในงานเลี้ยง นางจึงตกเป็นเป้าของการเยาะเย้ยจากบุคคลรอบข้าง ดังตัวอย่าง

“ข้าไหนเลยจะเทียบเจ้าได้ เกรงว่าคงต้องขายหน้าพี่สาวกับมารดาที่ต่างก็มีฝีมือทางพิณชั้นยอด แต่ข้านี้เป็นเพียงผู้นำที่ดี ทั้งเล่นพิณและวาดภาพ สามารถกล่าวได้ว่าไร้ฝีมือยิ่ง”

“เจ้าทำอะไรเป็นบ้าง งานครัวก็ไม่ใช่ ข้ายังพอเข้าใจ แต่ดีดพิณ วาดภาพ ล้วนเป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่บุตรสาวขุนนางต่างได้รับการสั่งสอน แม้แต่อวี๋กั๋วผินก็นับว่าเป็นผู้เลื่องชื่อฝีมือพิณคนหนึ่ง เจ้าจะอ้างไร้ความสามารถได้อย่างไร”

(พระชายาผู้เกียจคร้าน: 2562: 46)

ตัวอย่างดังกล่าวทำให้เห็นภาพแทนผู้หญิงจีนที่ได้ชนบธรรมเนียมเกี่ยวกับงานครัวและศิลปะทั้งสี่ (ดีดพิณ เล่นหมากกล้อม เขียนพู่กัน วาดภาพ) การขาดทักษะการทำงานครัวและการเล่นศิลปะทั้งสี่ ส่งผลต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคมจินโโบราณในหลายด้าน เนื่องจากทักษะเหล่านี้เป็นมาตรฐานที่สะท้อนถึงความเป็นกุลสตรีในอุดมคติ ผู้หญิงที่ขาดทักษะดังกล่าวมักถูกมองว่าไม่มีความสมบูรณ์แบบในฐานะภรรยาหรือสะใภ้ในครอบครัวชนชั้นสูง นอกจากนี้ ยังอาจถูกกีดกันจากการได้รับการยอมรับหรือการแต่งงานที่ดี เพราะความสามารถด้านงานครัวและศิลปะเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการดูแลครอบครัวและความงามในเชิงวัฒนธรรมของผู้หญิงในสายตาของสังคม ตัวละครเอกหญิงที่ปฏิเสธความคาดหวังทางสังคมในการทำงานครัวและการเล่นศิลปะ เป็นการแสดงถึงการต่อต้านข้อจำกัดที่สตรีต้องเผชิญในสังคมชายเป็นใหญ่ นอกจากนี้ ตัวละครเอกหญิงยังแสดงออกอย่างชัดเจนถึงความปรารถนาที่จะเป็นผู้นำเช่นเดียวกับผู้ชาย ซึ่งถือเป็นการขัดแย้งอย่างยิ่งกับข้อกำหนดและกรอบทางสังคมของจินโโบราณที่กำหนดให้ผู้หญิงมีบทบาทเพียงผู้ตามเท่านั้น การขาดทักษะในงานครัวและศิลปะทั้งสี่ที่ถือเป็นคุณสมบัติหลักของสตรีในสังคมจินตังเดิม รวมถึงความปรารถนาที่จะก้าวขึ้นเป็นผู้นำ ล้วนสะท้อนถึงพฤติกรรมที่ท้าทายและขัดแย้งกับชนบธรรมเนียมและค่านิยมทางสังคมที่ฝังรากลึกในสมัยโบราณ

1.4 ทำทนายมาตรฐานความงาม

ฟูหรง(妇容: fù róng)หรือ ความงามของผู้หญิง เป็นหนึ่งในสี่คุณธรรมของสตรีจินโโบราณที่มีตำรา หนวี่เจีย หรือ เตือนหญิง มีการจำกัดขอบเขตของ ฟูหรง ว่า 盥浣尘秽,服饰鲜洁,沐浴以时,身不垢辱,是谓妇容。(Wu, 2022: 26) หมายถึง “เสื่อผ้าควรซักให้สะอาด ต้องสระผมและอาบน้ำเป็นประจำเพื่อให้ร่างกายสะอาด นี่เรียกว่าความงามของผู้หญิง” นอกจากนี้ ฟูหรง ยังครอบคลุมถึงการแสดงออกทางกิริยามารยาทที่เหมาะสมกับสถานะของผู้หญิง เช่น การแต่งกายเรียบร้อย การเคลื่อนไหวอย่างสง่างาม และการประพฤติตนตามชนบธรรมเนียมสังคม

แม้ ฟูหรง จะเป็นคุณธรรมสำคัญ แต่นวนิยายรักแนวจินโโบราณบางเรื่อง กลับนำเสนอภาพแทนสตรีที่ทำทนายชนบนี้ เช่น นวนิยายรักแนวจินโโบราณเรื่อง พระชายาผู้เกียจคร้าน ของ มนต์มิถุนา ได้นำเสนอตัวละครเอกหญิงอวี๋เหยียนชานที่เป็นพระชายาผู้เกียจคร้าน ไม่สนใจรูปลักษณ์ภายนอก ปล่อยให้ตนเองอ้วนกินขนมขณะวัดตัวตัดชุด และไม่แต่งหน้าเข้าเฝ้าไทเฮา ดังตัวอย่าง

[...] วัดตัวตัดชุดแต่งงาน บรรดาช่างฝีมือจากห้องเสื้อของวังหลวงต่างก็ตกตะลึงเมื่อได้พบหน้าว่าที่พระชายาองค์เจ็ด [...] ตกใจคือทำทางไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น

ของนางต่างหาก เมื่อถูกเรียกมาวัดตัวนางก็มาด้วยท่าทางของคนง่วงนอน ยืนวัดตัว
ไปก็ให้สาวใช้คนสนิทคอยป้อนขนมให้ไม่ขาดปาก [...] ความสวยงามของชุดไม่ใช่
ประเด็นที่นางให้ความสนใจ

(พระยาผู้เฒ่าจรรณ: 2562: 19)

หลานสะใภ้เจ็ดของนางเป็นสตรีอัปลักษณ์โดยแท้ [...] ร่างกายใหญ่โต
เทอะทะ ผิวขาวค่อนข้างซีด [...] เครื่องหน้าไม่ได้รับการแต่งแต้ม กระทั่งริมฝีปาก
ออกชมพูระเรื่อก็ซีดจนนึกอยากจะหยิบชาดในห้อมมาทาให้ ศีรษะมวยผมเรียบง่าย
[...] ภาพรวมจัดจ้านไม่ดึงดูดใจ

(พระยาผู้เฒ่าจรรณ: 2562: 42)

จากตัวอย่างดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกหญิงเป็นบุคคลที่ทำลายมาตรฐานความงามที่สังคม
กำหนด เธอไม่ให้ความสำคัญกับความงามภายนอกและการดูแลรูปร่างของตนเอง ปลอมให้มีรูปร่าง
อวบอ้วน อีกทั้งยังไม่มุ่งสร้างความประทับใจต่อหน้าผู้อื่น เมื่ออยู่ต่อหน้าคนแปลกหน้าจากวังหลวง เธอก็ยังคง
แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การแสดงอาการง่วงนอน รับประทานขนมอย่างต่อเนื่อง และไม่สนใจ
ความสวยงามของชุดแต่งงาน แม้แต่ในโอกาสเข้าเฝ้าไทเฮาซึ่งเป็นสตรีที่ทรงอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ตัวเอก
หญิงก็ยังละเลยการแต่งหน้าและแต่งกายให้เหมาะสม ผิวขาวซีด และแต่งกายที่เรียบง่ายไร้สีสัน พฤติกรรม
เช่นนี้เป็นภาพแทนของผู้หญิงที่ปฏิเสธและต่อต้านค่านิยมความงามแบบดั้งเดิม ที่กำหนดให้ผู้หญิงต้องมีรูปร่าง
บอบบาง และแต่งกายเรียบร้อยประณีต แต่เธอกลับให้ความสำคัญกับความสุขของตนเองมากกว่าการทำตาม
กรอบของสังคม

2. ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของ
ผู้หญิงจีนที่ขัดแย้งกับบทบาทหรือข้อกำหนดที่สังคมจีนโบราณตั้งไว้ในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น บิดา
มารดา สามี พ่อแม่สามี บุตร เป็นต้น ในนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ผู้วิจัยศึกษาได้พบภาพแทนผู้หญิงจีนได้
ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นส่วนใหญ่จะเป็นความสัมพันธ์กับสามี ในชนบธรรมเนียมของสังคมจีนโบราณ
ผู้หญิงอยู่ในฐานะต่ำกว่าผู้ชาย ต้องเชื่อฟังสามี ไม่ขัดคำสั่งสามี แต่ในนวนิยายรักแนวจินโบราณมี
หลายเรื่องได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิงต้องการความเสมอภาคความเท่าเทียม ไม่ยอมอยู่ใต้อำนาจของสามี
และไม่ยอมเชื่อฟังหรือไม่ยอมอดทนจนกระทั่งมีความคิดที่จะละทิ้งสามี พฤติกรรมดังกล่าวต่างเป็นภาพแทน
ผู้หญิงจีนที่คัดค้านชนบธรรมเนียมของสังคมจีนโบราณที่ผูกมัดผู้หญิง

2.1 ต้องการเสมอภาคกับสามี

บทแรก “การถ่อมตน” ของตำรา หนวี่เจีย หรือ เตือนหญิง ซึ่งเป็นหนังสือส่วนตัวที่นางเจา
(班昭) แต่งขึ้นเพื่อสอนคุณธรรมของสตรีให้กับบุตรของตน เป็นผลงานชิ้นแรกๆ ที่เกี่ยวกับการสอนจริยธรรม
ของสตรีในกรอบความคิดทางขงจื้อ ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสถานะของผู้หญิงจีนในสมัยโบราณที่ถูกมองว่า
ต่ำต้อย “卑弱第一。古者生女三日，卧之床下，弄之瓦砖，而斋告焉。卧之床下，明其卑弱，主下人也。弄之瓦砖，明其习劳，主
执勤也。 [...]” (Wu, 2022: 11) มีความหมาย “การถ่อมตนเป็นสิ่งแรก แต่ก่อนเด็กหญิงเกิดมาได้สามวัน
ให้นอนใต้เตียง เล่นกับหลอดด้าย แล้วเร่งบอกวิญญาณบรรพบุรุษ การให้นอนใต้เตียงหมายถึงการแสดงถึง
ความต่ำต้อย เพราะถือเป็นคนที่อยู่ใต้ผู้อื่น รู้ว่าตนฐานะต่ำ การเล่นกับหลอดด้าย เพื่อให้รู้จักของสตรี เรียนรู้
งานบ้าน” คำสอนเหล่านี้สะท้อนถึงการกำหนดสถานะของผู้หญิงให้อยู่ในสถานะที่ต่ำกว่า พร้อมทั้งปลูกฝังให้
สตรียอมรับชะตากรรมที่สังคมได้กำหนดไว้ตั้งแต่แรกเกิด

ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง พระยาผู้เฒ่าจรรณ ของ มนต์มิถุนา ได้กล่าวถึงฉา
การแต่งงานของอวี๋เหียนซาน กับอ๋องเจ็ดจ้าวหย่งเจี้ยน ในพิธีแต่งงาน เมื่ออ๋องเจ็ดเต๊ะเกี้ยวเจ้าสาวสามครั้ง

ตามธรรมเนียม อวีเหยียนชานกลับตอบโต้ด้วยการเตะเกี้ยวกลับสามครั้ง ซึ่งเป็นการปฏิเสธสถานะต่ำที่สังคมกำหนดให้ผู้หญิง ต้องการเสมอภาค ดังตัวอย่าง

เกี้ยวเจ้าสาวถูกวางลงกับพื้น จ้าวหย่งเจี้ยนเดินออกมารับเจ้าสาว ใช้ขาเตะเกี้ยวสามครั้งตามเคล็ดว่าเป็นการข่มให้ภรรยาอยู่ภายใต้อำนาจของสามี จากนั้นจึงเปิดม่านยื่นมือไปรื้อรับเจ้าสาว [...]

อวีเหยียนชานก้าวออกมาก็ย่อตัวถวายความเคารพว่าที่พระสวามีครั้งหนึ่งก่อนจะหันกลับไปหาเกี้ยวแล้วใช้ขาเตะสามครั้ง!

(พระชายาผู้เกี้ยวจร้าน: 2562: 24)

จากตัวอย่างดังกล่าวสามารถเห็นได้ว่าตัวละครเอกหญิงปฏิเสธบทบาททางเพศตามธรรมเนียมจีนดั้งเดิม และต้องการความเท่าเทียมในความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา ในประเพณีการแต่งงานของเมืองฉวนโจว (泉州) ของมณฑลฮกเกี้ยนมีประเพณีเตะเกี้ยวในประเพณีการแต่งงาน ดัง Lin (2023: 221) กล่าวในหนังสือ *คติชนวิทยาจีน: ฉบับยกย่อง บทที่เก้า ขนบธรรมเนียมและพิธีกรรมในช่วงชีวิต* ว่า “闽南泉州等地的婚俗踢轿门，新郎在新娘花轿到达男家厅堂前，要在花轿外狠踢一脚，谓之‘干纲后振作’，不致日则恐内。新娘在轿内用力还力踢一脚，谓之‘坤道霸气’，以示男女平等，日后不受丈夫欺负。” หมายถึงเจ้าบ่าวจะต้องเตะประตูเกี้ยวเจ้าสาว ในเมื่อขบวนเกี้ยวเจ้าสาวเคลื่อนไหวยมาถึงหน้าบ้านเจ้าบ่าว เพื่อแสดงถึงอำนาจของเจ้าบ่าว เจ้าสาวในเกี้ยวก็ตอบโต้ทันทีด้วยการเตะประตูเช่นกัน ซึ่งเป็นการประกาศให้ผู้คนรู้ว่าในอนาคตผู้ชายจะไม่กลัวภรรยาของตน และผู้หญิงก็จะไม่แสดงความอ่อนแอต่อสามี ฉะนั้น การที่ตัวละครเอกหญิงเตะเกี้ยวตอบกลับ สื่อให้เห็นถึงการท้าทายอำนาจบิดาธิปไตยที่ถือผู้ชายเป็นใหญ่และการเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศของผู้หญิงจีนซึ่งผิดกับคำสอนของตำรา *เต๋อเหมยจื๊อ* ที่ว่าผู้หญิงมีฐานะต่ำต้อย ต้องคล้อยตามผู้ชาย ตัวละครเอกหญิงมีความคิดต้องการความเสมอภาคกับสามีเป็นเพราะตัวเอกหญิงเติบโตมาในครอบครัวที่เปิดกว้าง ไม่เข้มงวดต่อการเลี้ยงดูตามขนบธรรมเนียมและเป็นคนรักการอ่านและมีความรู้กว้างขวาง

ในชีวิตหลังแต่งงานของตัวละครเอกหญิงกับตัวละครเอกชายก็มีการแสดงถึงความเสมอภาคดังตัวอย่าง “สองสามีภรรยาใช้ชีวิตอยู่ในวังอ่องไม่ข้องแวะผู้ใด เข้าครัวตื่นขึ้นมาล้างหน้าร่วมโต๊ะอาหาร ยามสายคนหนึ่งเอนกายอ่านหนังสือ จิบชากินขนมอยู่ในศาลากลางอุทยาน อีกคนวาดภาพเล่นดนตรี [...] วิถีชีวิตอ่องเจ็ดไม่ได้แตกต่างไปจากนี้มากนัก” (พระชายาผู้เกี้ยวจร้าน: 2562 : 55) ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงตัวเอกหญิงไม่ได้บังคับให้อยู่เคียงข้างและปรนนิบัติสามี นางยังคงดำรงชีวิตแบบเดิมอย่างอิสระ อาทิ การอ่านหนังสือ จิบชา และรับประทานขนม สามีก็ได้แสดงความคาดหวังให้เธอปรับเปลี่ยนตัวตนหรือวิธีการดำเนินชีวิตของเธอ ความสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนถึงการให้เกียรติและการเคารพซึ่งกันและกันในชีวิตคู่ซึ่งเป็นภาพแทนที่หลุดพ้นจากกรอบสังคมบิดาธิปไตยและคำสอนที่จำกัดบทบาทและเสรีภาพของผู้หญิงในสังคมจีนโบราณ

2.2 กล้าตัดความสัมพันธ์สามีภรรยา

ในสังคมจีนโบราณ สถานะของผู้หญิงถูกจำกัดโดยขนบธรรมเนียมที่เน้นความเป็นบิดาธิปไตย ผู้หญิงมีบทบาทหลักในการปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัวและเชื้อฟ่งสามี โดยเฉพาะในประเด็นสิทธิการหย่าร้าง ผู้หญิงมักขาดอำนาจในการตัดสินใจ ดังที่หนังสือ *ผู้หญิงจีนโบราณโสด-สมรส (婚姻内外的古代女性)* ของ Chang (2006: 104) อธิบายว่า “การหย่าร้างเป็นสิ่งที่สามีมีสิทธิ์กระทำฝ่ายเดียว” และตำรา *เต๋อเหมยจื๊อ* บทที่ห้า *การตั้งมั่น* ได้กล่าวว่า 专，一也。谓妇人之道，专于夫而无二志也。礼，夫有再娶之义，妇无二适之文。(Wu, 2022: 28) ซึ่งแปลว่า “การตั้งมั่น หมายถึง ความซื่อสัตย์และยึดมั่นในคู่ครองเพียงคนเดียว สำหรับผู้หญิง การดำเนินชีวิตต้องมุ่งมั่น

ต่อสามีโดยไม่มีความปลอดภัยอื่นใด ตามหลักศีลธรรม สามีสามารถแต่งงานใหม่ได้ แต่ผู้หญิงไม่มีสิทธิ์ที่จะสมรสกับชายอื่นอีก” ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง *ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก* ของ ล้านปีแสง ก็ได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงละทิ้งสามี โดยกล่าวถึงตัวละครเอกหญิงโส่วหงษ์ซึ่งเป็นชายาเอกของจวินอ่อง และถูกสามีสั่งโบยจนเสียชีวิต แต่วิญญาณที่ชื่อเสี่ยวซิงซิงเข้าร่างโส่วหงษ์และทำให้โส่วหงษ์ฟื้นตัวขึ้น หลังจากวิญญาณใหม่เข้าร่าง เหวสวี่ซึ่งเป็นผู้โปรดปรานของจวินอ่องก็เกล้งตกน้ำ กล่าวหาโส่วหงษ์เป็นผู้ปลักนางตกลงไป จวินอ่องผู้เป็นสามียังคงเชื่อฟังเหวสวี่และกล่าวหาเธออย่างไม่เป็นธรรมเช่นเดิมเหมือนเมื่อก่อน นางจึงตัดสินใจจะตัดขาดกับผู้ชายคนนี้ ดังตัวอย่าง

[...] หมิงซีเหอ [...] กระซอกผมนางจนหน้าหงาย ตวาดเสียงเยียบเย็น

“เจ้ากล้าดื้ออย่างไรถึงผลึกโอ้เอตกน้ำ โดนโบยไปคราวก่อนมันน้อยไปใช้หรือไม่!”

[...]

“[...] ตั้งแต่ท่านอ่องสั่งโบยหม่อมฉันครานั้น ดวงตาของหม่อมฉันได้สว่างแล้ว

[...] อีกไม่นานหม่อมฉันจะหย่าให้ [...]”

(*ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก*: 2564: 26: 32)

ตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของตัวละครเอกหญิงในการตัดสินใจหย่าขาดจากสามี ตัวละครเอกหญิงเผชิญกับความรุนแรงทางร่างกายและจิตใจบ่อย เช่น การถูกโบยหนัก การถูกกระซอกผม และการถูกใส่ร้ายว่าเป็นผู้ปลักหญิงคนรักของสามีตกน้ำ สถานการณ์เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ตัวละครเอกหญิงตัดสินใจแยกตัวออกจากชีวิตสมรส ยุติความสัมพันธ์ที่สร้างความทุกข์ทรมานทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อปลดปล่อยตนเองจากการถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งมีการขัดแย้งกับคำสอนของ ตำรา *เต๋นหญิง* บทที่ *ห้า การตั้งมั่น* ซึ่งระบุไว้ในเกริ่นนำว่า สตรีพึงยึดมั่นในคู่ครองเพียงผู้เดียว ดำเนินชีวิตโดยมุ่งมั่นต่อสามีโดยปราศจากความปรารถนาอื่นใด นอกจากนี้ ในบริบทของชนบทธรรมเนียมจีนโบราณ การหย่าร้างในสังคมจีนโบราณเป็นสิทธิ์ของฝ่ายชาย (Chang, 2006: 104) หากสตรีต้องการหย่าขาด จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากสามีเพื่อหลีกเลี่ยงแรงกดดันทางสังคม ตัวละครเอกหญิงเลือกขอหนังสือหย่าแทนการฟ้องศาล ซึ่งมีขั้นตอนซับซ้อน ค่าใช้จ่ายสูง และถูกมองว่าเสื่อมเสีย การตัดสินใจดังกล่าวสะท้อนถึงความเข้าใจในข้อจำกัดทางสังคมและความพยายามปลดแอกจากการอบจรรีเพื่อแสวงหาอิสรภาพ

3. ภาพแทนผู้หญิงจีนได้ชนบในทางด้านเขตพื้นที่การงาน

ในสังคมจีนโบราณ ผู้หญิงมักถูกจำกัดให้อยู่แต่ในบ้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนในคำสอนจาก *หลุนฮั้วสำหรับสตรี* (女论语) ที่กล่าวว่า 有女在室，莫出闺庭。有客在户，莫露声音 (Wu, 2022: 198) แปลว่า “หากมีผู้หญิงอยู่ในบ้าน ให้เธออยู่ในห้องหอ ห้ามออกนอกบ้าน และหากมีแขกมาเยี่ยม ห้ามส่งเสียงให้ได้ยิน” นอกจากนี้ ยังสะท้อนผ่านประเพณีการมัดเท้า (裹脚) ให้มีขนาดเพียง 3 นิ้วซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก การมัดเท้าไม่เพียงทำให้การเดินทางออกนอกบ้านเป็นไปด้วยความยากลำบาก แต่ยังปิดกั้นโอกาสในการประกอบอาชีพที่ต้องอาศัยความคล่องตัว ทั้งนี้ต่างได้รับอิทธิพลจากแนวคิดขงจื๊อ (儒家) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนด (แอนนี่ คำสร้อย: 2566) อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายรักแนวจินโบราณมีการนำเสนอภาพแทนของสตรีที่ทำทนายชนบเดิม โดยประกอบอาชีพที่ขยายขอบเขตบทบาทของผู้หญิง เช่น นักธุรกิจหรือแม่ทัพ ซึ่งสะท้อนแนวคิดใหม่เกี่ยวกับพื้นที่และสิทธิในการทำงานของสตรีในวรรณกรรม

3.1 อาชีพนักธุรกิจ

ในสังคมจีนสมัยโบราณ ผู้หญิงมักถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ในเขตพื้นที่บ้าน โดยมีหน้าที่หลักคือการทำงานบ้านและงานเรือนภายในครัวเรือนเท่านั้น บทบาทและพฤติกรรมของผู้หญิงในสังคมจีน เช่น แนวคิดสามคล้อยตาม สี่คุณธรรม (三从四德) และแนวคิดชายรับผิดชอบงานนอกบ้าน หญิงดูแลบ้านและครอบครัว (男主外，女主内) แนวคิดเหล่านี้ช่วยหล่อหลอมบทบาทของผู้หญิงให้อยู่ในกรอบของการเป็นภรรยาและมารดาเท่านั้น

ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง *เจ้าแม่เนี่ยสายลุย เล่ม 1* ของ ชิงจื่อ ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิง ซึ่งเป็นลูกสาวของนักธุรกิจที่มีชื่อเสียง ตัดสินใจแยกทางกับสามีที่เป็นขุนนางและสร้างธุรกิจของตนเองอย่างอิสระ ท่ามกลางการอุปถัมภ์ของจินโบราณที่มักจำกัดบทบาทผู้หญิงให้อยู่ในครอบครัว นางเปิดร้านน้ำชาและสำนักคัมภีร์ พร้อมวางแผนการดำเนินธุรกิจอย่างรอบคอบ ตั้งแต่การจัดการพื้นที่ การตั้งชื่อองค์กร ไปจนถึงกลยุทธ์ทางการตลาด ดังตัวอย่าง

“ข้าไม่ได้จะปฏิเสธเสียหน่อย กำลังคิดอยู่ว่า [...] จำเป็นต้องเตรียมการอะไรบ้าง [...] แบ่งปีกตะวันตกที่พวกท่านพักอาศัยให้กลายเป็นสำนักคัมภีร์และโรงฝึกเลยเถ่า ประตูกั้นปีกตะวันตกกับคุหาสน์ก็ลงกลอนไว้เสียจะได้เป็นสัดส่วน ท่านก็ทำประตูทางออกแยกต่างหากเลยก็พอจะเปิดเป็นสำนักคัมภีร์ได้”

“[...] ไม่ทราบเจ้าแม่เนี่ยจะตั้งชื่อว่าอะไรดีขอรับ”

[...]

“ชื่อเล่นหนึ่งก็แล้วกัน”

จะยังต้องมีสมียนทำบัญชีด้วยหรือไม่ขอรับ”

[...] “ตอนนี้ยังไม่มียกค้ำก็ให้เหยียนจั้นทำเพียงบัญชีค่าใช้จ่ายของสำนักไปก่อนเถิด ใ้มีลูกค้ำเมื่อใดแล้วค่อยเริ่มจ้างสมียน [...] อีกไม่นาน ข้าก็จะเปิดโรงน้ำชา ย่อมต้องการจ้างคนเป็นจำนวนมาก ถึงตอนนั้นก็รับมา เพื่อสำนักคัมภีร์ด้วยเสียเลย”

[...]

มิหนำซ้ำช่วงเปิดตัวใหม่ยังลดค่าบริการให้เป็นพิเศษอีกด้วย แน่แน่นอนว่าเรื่องลดราคาเป็นความคิดของเนี่ยซวง นางให้คนติดป้ายไว้หน้าร้านว่า สำหรับลูกค้ำใหม่ ลดราคาให้สองส่วน

(เจ้าแม่เนี่ยสายลุย เล่ม 1 : 2564)

ตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนถึงกลยุทธ์การบริหารธุรกิจของตัวละครเอกหญิงที่ชาญฉลาดและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในยุคสมัยนั้น โดยเริ่มจากการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมและแยกส่วนเพื่อสร้างความเป็นระเบียบ และการประหยัดทรัพยากรบุคลากร โดยการมอบหมายงานบัญชีให้แกเหยียนจั้นแทนการจ้างพนักงานเพิ่ม และวางแผนการจ้างพนักงานเมื่อธุรกิจมีการขยายตัว ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ระยะยาวของตัวละครเอกหญิง ด้านการตลาด นางใช้กลยุทธ์การลดราคาเพื่อดึงดูดลูกค้าใหม่ในช่วงเริ่มต้นของธุรกิจ ซึ่งช่วยเสริมสร้างฐานลูกค้าและเพิ่มโอกาสในการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว กลยุทธ์เหล่านี้สะท้อนถึงความสามารถของตัวละครเอกหญิงในการก้าวออกจากพื้นที่บ้าน สร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจในระยะยาวและปรับตัวให้เข้ากับสังคมจินโบราณ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการก้าวข้ามข้อจำกัดทางเพศของผู้หญิงในสังคมจินโบราณ และนำเสนอภาพแทนใหม่ของผู้หญิงจินในนวนิยายรักแนวจินโบราณ

ผู้แต่งนำเสนอภาพแทนสตรีจีนที่สามารถรับมือกับความท้าทายในโลกธุรกิจ ตัวละครเอกหญิงต้องเผชิญกับคู่แข่งที่พยายามทำลายธุรกิจและชื่อเสียงของเธอ แต่เธอไม่เพียงแก้ไขสถานการณ์ได้สำเร็จ ยังเรียกร้องค่าเสียหายสามพันตำลึง สะท้อนให้เห็นว่าสตรีไม่ได้เป็นเพียงผู้ประกอบธุรกิจเทียบเท่าบุรุษ แต่ยังสามารถรับมือกับการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโรงน้ำชาและสำนักคัมภีร์เป็นสัญลักษณ์ของการทลายบทบาทดั้งเดิมของผู้หญิง ขณะที่เงินสามพันตำลึงเป็นเครื่องยืนยันถึงศักยภาพในการทำงานนอกบ้าน ภาพแทนสตรีจีนในเรื่องนี้จึงสะท้อนถึงพลัง ความสามารถ และการท้าทายข้อจำกัดทางเพศ

3.2 การเป็นแม่ทัพ

ในจินโบราณ บทบาทของผู้หญิงถูกจำกัดให้อยู่ในครอบครัว การดูแลงานบ้านและเลี้ยงลูกถือเป็นหน้าที่หลัก ขณะที่การเมืองและสงครามเป็นเรื่องของผู้ชาย อย่างไรก็ตาม แม่ทัพหญิง เช่น ฮั่วมู่หลานแห่งราชวงศ์เว่ยเหนือ (北魏: ค.ศ. 368–534) และสื่อไท่จวน (折太君) แห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ (北宋: ค.ศ. 960–1127) ได้ท้าทายแนวคิดนี้ ฮั่วมู่หลาน ออกรบแทนบิดา ต่อสู้กล้าหาญจนได้รับเกียรติสูงสุด ส่วนสื่อไท่

จวน สะไ้ตระกูลหยาง มีชื่อเสียงด้านยุทธศาสตร์และเป็นที่ปรึกษาสงครามสำคัญ ทั้งสองพิสูจน์ว่าผู้หญิงสามารถมีบทบาทในสนามรบและทำลายอคติทางเพศ เปิดมุมมองใหม่ต่อความสามารถของสตรีในกิจการที่เคยจำกัดเฉพาะผู้ชาย

ในนวนิยายรักแนวจินโบราณเรื่อง *ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก* ของ ล้านปีแสง ได้กล่าวถึงตัวละครเอกหญิง เสวียนซู่ซิง ก่อนทะลุมิติมาอยู่ในร่างสาวหงซิว เคยดำรงตำแหน่งเป็นแม่ทัพเสวียน ช่วยเหลือสามีขึ้นบัลลังก์เป็นฮ่องเต้ และเป็นแม่ทัพที่ยอดเยี่ยม ดังตัวอย่าง

“...ทหารกองทัพลีเซียนที่เคยร่วมเป็นร่วมตายกับเสวียนซู่ซิงยอมไม่สนใจ
เรื่องนี้อยู่แล้ว ไม่เชื่อเจ้าก็ถามพวกเขาดู กฎเป็นผู้นำตั้งขึ้น และขำมันใจเป็นอย่างยิ่งว่า
แม่ทัพเสวียนซู่ซิงไม่มีทางตั้งกฎห้ามสตรีเดินทางพร้อมกองทัพบนแน่”

(*ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก*: 2564: 276)

ตัวละครเอกหญิงที่ทำหน้าที่เป็นแม่ทัพหญิงแสดงถึงภาพแทนของผู้หญิงจินโบราณที่ทำลายขนบทางสังคม ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การเป็นทหารหรือแม่ทัพถือเป็นหน้าที่ของผู้ชาย เนื่องจากสงครามในสมัยโบราณอาศัยกำลังและสมรรถภาพทางกายที่ผู้ชายมักได้เปรียบ อีกทั้งการแบ่งบทบาททางสังคมในอดีตมองว่าผู้ชายเหมาะกับการต่อสู้และปกป้องครอบครัว ขณะที่ผู้หญิงควรอ่อนน้อมและดูแลครัวเรือน ดังคำกล่าวในตำราเตือนหญิงที่ว่า “男以强为贵，女以弱为美.....生女如鼠犹恐其虎” (Wu, 2022: 20) ซึ่งแปลว่า “ผู้ชายถือความแข็งแกร่งเป็นคุณค่า ผู้หญิงถือความอ่อนแอเป็นความงาม หากผู้หญิงแข็งแกร่งเหมือนเสือจะน่ากลัว” ดังนั้น การที่ตัวละครเอกหญิงก้าวสู่บทบาทแม่ทัพแสดงให้เห็นถึงการท้าทายบทบาทและความคาดหวังทางสังคมต่อผู้หญิงในยุคโบราณ แรงจูงใจในการเป็นแม่ทัพสำหรับตัวละครเอกหญิงมีความเชื่อมโยงกับครอบครัวเช่นเดียวกับแม่ทัพหญิงในประวัติศาสตร์อย่างมู่หลาน ทั้งสองแสดงให้เห็นถึงความสามารถด้านการศึก ความเป็นผู้นำ และความกล้าหาญในบทบาทการรบ ความแตกต่างของทั้งสองคือ มู่หลานต้องปลอมตัวเป็นชาย ขณะที่แม่ทัพเสวียนซู่ซิงได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำโดยไม่ต้องปกปิดตัวตน แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงและการยอมรับศักยภาพของผู้หญิงในบริบทที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ แรงผลักดันของแม่ทัพเสวียนซู่ซิงยังเชื่อมโยงกับมรดกทางยุทธศาสตร์ของตระกูลที่สืบทอดบทบาทแม่ทัพมายาวนานหลายชั่วอายุคน อย่างไรก็ตาม การที่ผู้หญิงก้าวสู่บทบาทแม่ทัพแสดงให้เห็นถึงพลัง อำนาจ ความสามารถของผู้หญิงหรือการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้หญิงในสังคม นอกจากนี้ การที่แม่ทัพเสวียนซู่ซิงตั้งกฎยอมให้สตรีเดินทางพร้อมกองทัพบนแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้หญิงที่ก้าวข้ามข้อจำกัดทางเพศ และเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในบทบาทสำคัญ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์พบว่าภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบในนวนิยายรักแนวจินโบราณสามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบในด้านตัวตน ได้แก่ เป็นผู้นำ มีความคิดของตนเอง ขาดทักษะงานครัวและศิลปะทั้งสี่ และ ทำลายมาตรฐานความงาม 2) ภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ เป็นผู้หญิงต้องการเสมอภาคกับสามี และกล้าตัดความสัมพันธ์กับสามี และ 3) ภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบในทางด้านเขตพื้นที่การงาน ได้แก่ ผู้หญิงจินโบราณมีการทำอาชีพนักธุรกิจ และเป็นแม่ทัพ จากภาพแทนทั้งสามด้านหลัก ทำให้เห็นภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบที่สำคัญรวมกันคือความเป็นผู้หญิงที่กล้าหาญ

ภาพแทนผู้หญิงจินได้ชนบเหล่านี้ เช่น ไม่ให้ความสำคัญต่อทักษะงานครัว ทักษะศิลปะทั้งสี่ และความงามภายนอก และจากผู้ตามกลายเป็นผู้นำ ก้าวออกจากพื้นที่ดั้งเดิมทำงานที่พื้นที่สาธารณะ เช่น เป็นนักธุรกิจและแม่ทัพ จนถึงปฏิเสธความสัมพันธ์กับผู้ชายซึ่งในความคิดก่อนเป็นที่พึงของสตรี ทำลายอำนาจผู้ชาย ทั้งนี้ต่างเป็นการแสดงถึงการท้าทายขนบธรรมเนียมของสังคมจินโบราณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นุพงษ์ ภูศรี (2567) ที่ศึกษาบทบาทของสตรีจากมู่หลาน ว่ามู่หลานอยู่ในสังคมสมัยเก่าที่ว่าสถานะผู้หญิงต่ำต้อยกว่าบุรุษ แต่มู่หลานเป็นผู้หญิงที่ปฏิบัติตรงกันข้ามกับสิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เป็น กล่าวคือ มู่หลานเป็นผู้

กำหนดทางเดินชีวิตด้วยตัวเองและต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งของสังคม นอกจากนี้เธอยังแสดงความกล้าหาญ ความเข้มแข็ง และมีอิสระ ทำให้ทุกคนรับรู้ว่าคุณผู้หญิงก็สามารถทำได้เฉกเช่นเดียวกับผู้ชาย ซึ่งขัดแย้งกับสุภาษิตจีนที่ว่า “ผู้หญิงไม่มีความสามารถก็คือคุณธรรม” (女子无才便是德) ที่มองว่าผู้หญิงไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือความสามารถมากนัก แต่ควรยึดมั่นในจริยธรรมและบทบาทตามขนบธรรมเนียมของสตรี ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาพแทนสตรีจีนที่ทำลายขนบธรรมเนียมบางส่วนมีความสอดคล้องกับภาพแทนสตรีจีนที่นักเขียนจีนประกอบสร้าง ซึ่งอาจชี้ให้เห็นว่านักเขียนไทยมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในระดับหนึ่ง แม้ว่าประเด็นการทำลายขนบจะเป็นแนวคิดที่พบได้ทั่วไปและเป็นที่คาดหวังในสังคมไทย แต่ยังมีบางแง่มุมที่เป็นลักษณะเฉพาะของชนบจีน เช่น ศิลปะท่งสี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการประกอบสร้างตัวบท

ภาพแทนผู้หญิงที่ต้องการความเสมอภาคกับสามีในนวนิยายรักแนวจินโบราณสะท้อนถึงการเรียกร้องสิทธิและบทบาทที่เท่าเทียมในความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกระแสความคิดเรื่องสิทธิสตรีที่เริ่มก่อตัวขึ้นในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน โดยนักเขียนไทยได้นำเสนอภาพแทนผู้หญิงจีนเป็นผู้นำ เป็นนักธุรกิจ และเป็นแม่ทัพโดยผ่านนวนิยายรักแนวจินโบราณ แสดงให้เห็นถึงผู้หญิงจีนมีความมุ่งมั่นที่จะยืนเคียงข้างผู้ชาย ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับผลการวิจัยที่วิเคราะห์ภาพแทนผู้หญิงไทยในวรรณกรรมไทย เช่น หลาน ฉะยว และจันทร์สุตา ไชยประเสริฐ (2567) ที่ศึกษาทลวิถีทางภาษาที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงในนวนิยายรางวัลชมนาด พ.ศ. 2563 – 2566 ว่าทลวิถีทางภาษาที่นักเขียนสตรีรางวัลชมนาดนำเสนอช่วยเสริมสร้างภาพแทนผู้หญิงไทยผ่านนวนิยาย ผู้หญิงไทยเริ่มตระหนักว่าเมื่อสภาพสังคมหรือสถานการณ์รอบตัวเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงไทยก็สามารถเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งผู้หญิงไทยสมัยใหม่จะมีความเก่ง เข้มแข็ง และสามารถยืนได้ด้วยตัวเอง และผู้หญิงไทยสามารถประกอบอาชีพตามปรารถนาของตนได้ อดทนเข้มแข็งเป็นที่พึ่งของตนและครอบครัวได้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเปลี่ยนฉากหรือพื้นที่ของวรรณกรรม นักเขียนซึ่งเป็นคนไทยยังคงสามารถสร้างภาพแทนที่แสดงถึงความเสมอภาค การเป็นผู้นำ และความเป็นตัวของตัวเองได้ เนื่องจากลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่นักเขียนได้รับอิทธิพลจากสังคมไทยที่มีสิทธิสตรีที่เริ่มก่อตัวขึ้น

การที่นักเขียนชาวไทยสร้างภาพแทนผู้หญิงจีนในนวนิยายรักแนวจินโบราณนั้น สอดคล้องกับภาพแทนผู้หญิงในวรรณกรรมและสังคมจินโบราณ จากการศึกษาพบว่านักเขียนชาวไทยจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในวัฒนธรรมและสังคมจีน ผ่านการสร้างสรรคดีตัวละครและโครงเรื่องในนวนิยาย นอกจากนี้บริบททางวัฒนธรรมไทยยังมีความคล้ายคลึงกับวัฒนธรรมจีน ซึ่งส่งผลให้นักเขียนชาวไทยสามารถประพันธ์นวนิยายรักแนวจินโบราณได้และไม่เป็นเรื่องที่เกินความสามารถ

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่นวนิยายรักแนวจินโบราณเพียงบางประเภท หรืออาจมีข้อจำกัดในด้านจำนวนตัวอย่าง ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงควรถูกมองเป็นจุดเริ่มต้นในการสำรวจประเด็นดังกล่าว และแนะนำให้มีการวิจัยเพิ่มเติมในอนาคต เพื่อขยายกรอบการศึกษาให้ครอบคลุมวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ และเพิ่มจำนวนตัวอย่าง เพื่อความชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้หญิงในนวนิยายจินโบราณ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาภาพแทนผู้ชายจีนจากนวนิยายรักแนวจินโบราณที่ประพันธ์โดยนักเขียนไทย การศึกษาในลักษณะนี้จะช่วยให้เข้าใจวิวัฒนาการ หรือความหลากหลายของภาพแทนผู้ชายจีนในวรรณกรรมไทย
2. ควรเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของผู้ชายจีนในบริบทโบราณกับบริบทปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบในด้านบทบาททางสังคม ค่านิยม หรือ มุมมองความรัก รวมถึงการอธิบายถึงนัยยะของความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงที่พบ
3. ควรวิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมไทยที่มีต่อการสร้างภาพแทนตัวละครชายจีนในนวนิยาย

เอกสารอ้างอิง

- กรวิภา โพธิ์ใหม่ และ สราวุธ เพียวพลฤกษ์. (2563). ศึกษาภาพสะท้อนการคลุมถุงชน สถานภาพและบทบาทสตรีในนิทานพื้นบ้านจีน เรื่อง“มานประเพณี” (梁祝) ฉบับเดโช บุญชูช่วย. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. 4(2), 27–48.
- กวีหญิงกิมปึงย่าง. (2563). *ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย*. กวีหญิงกิมปึงย่าง. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-133647-ข้าเป็นบุตรของตัวร้าย>
- เกอเกอะและพรรณาร. (2563). *ดวงใจแม่ทัพพมพิ เล่ม 1*. พิมพ์ดี. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-122588-ดวงใจแม่ทัพพมพิ-เล่ม-1>
- เจียง ฉิยุน และ ธนพร หมูคำ (2566). ภาพแทนความเป็นจีนในนวนิยายเรื่อง คนตายยาก ของหยูหัว. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 23(2), 318–341.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2555). *เล่าเรื่องเบื้องต้น สตรีศึกษา สตรีนิยม*. กรุงเทพฯ: วนิดาการพิมพ์.
- ชาวลิน เฟ่งบุญ และคณะ. (2563). สตรีนิยมผ่านตัวละครเพศหญิง: กรณีศึกษา “ไปอินน่า หมูบ้านลับลิ้มฝั่งน้ำ” พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*. 8(1), 180-203.
- ชิงจื่อ. (2564ก). *เก้าแก่น้ำสายลุย เล่ม 1*. Xing Zhi. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-149489-เก้าแก่น้ำสายลุย-เล่ม-1>.
- ชิงจื่อ. (2564ข). *เก้าแก่น้ำสายลุย เล่ม 2 (จบ)*. Xing Zhi. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-151551-เก้าแก่น้ำสายลุย-เล่ม-2-จบ>.
- นุพงษ์ ภูศรี. (2567). บทบาทสตรีจีนในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง “มู่หลาน” ของดิสนีย์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 15 (1), 89-97.
- ไพศาล สิทธิลิขิต. (2543). *นัยทางการเมืองของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแต่งงานในสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ.1949-1980*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภูเทพ ประภากร. (2564). ความฝันในห้องแดง: ภาพสะท้อนสถานะและบทบาทของสตรีจีนในสังคมศักดินา. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ*. 8 (1), 97-110.
- มนต์มัลย์. (2566). *เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว*. Suriyakorn. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-242012-เมื่อนางร้ายกลายเป็นดอกบัวขาว>.
- มนต์มิถุนา. (2562). *พระชายาผู้เกลียดคร้าน* สถาพรบุ๊คส์. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-93364-พระชายาผู้เกลียดคร้าน>.
- มนต์มิถุนา. (2563). *ยอดรักทรราช*. สถาพรบุ๊คส์. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-117398-ยอดรักทรราช>.
- มนต์มิถุนา. (2565). *เล่ห์ลายหงส์*. สถาพรบุ๊คส์. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-184752-เล่ห์ลายหงส์>.
- ล้านปีแสง. (2564). *ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก*. At Novel. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-176047-ชาตินี้ไม่ขอเป็นสองเฮาอีก>.
- สุกัญญา ศิริสมบุญชัย. (2562). *ภาพตัวแทนนางเอกในละครโทรทัศน์แนวย้อนเวลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หลาน ฉีเยว และจันท์สุดา ไชยประเสริฐ. (2567). กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอภาพแทนผู้หญิงในนวนิยายรางวัลขมขนาด พ.ศ. 2563-2566. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์บริหารศน์*. 7(4), 261-274.
- หลิงชิง. (2566). *เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย*. ฟุจินหงส์. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-253599-เมื่อพระเอกเผลอรักนางร้าย>.

- อะเมี้ยวโยโกะ. (2563). เป็นนางร้ายไม่ได้ตรงไหน. Elite Book. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-126897-เป็นนางร้ายไม่ได้ตรงไหน>.
- อาเธน่า. (2562). พระชายาไป. Athena. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.mebmarket.com/ebook-96208-พระชายาไป>.
- แอนนี่ คำสร้อย. (2566). “เพ้าดอกบัวทองคำ” ความงามบนความเจ็บปวด. Retrieved January 31, 2025 from: <https://sclc.mfu.ac.th/en/sclc-5677/sclc-6265/detail/News/27191.html>
- Chang, J. (2006). *Ancient women in and outside marriage*. Beijing: Zhonghua Book Company.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: SAGE Publications.
- Lin, W. (2023). *Chinese Folklore Series: Fujian Folklore*. Lanzhou: Gansu People's Publishing House.
- Meb. (2566). แบบแสดงข้อมูลรายงานประจำปี 2566 (แบบ 56-1 One Report 2566). Retrieved January 31, 2025, from: <https://hub.optiwise.io/th/documents/109968/flipbook>.
- Meb. (2567). meb แอปพลิเคชันของไทยที่มียอดใช้จ่ายของผู้ใช้บริการมากที่สุด 7 ปีซ้อน จากข้อมูลของ Data.ai. Retrieved January 31, 2025 from: <https://www.meb.co.th/newsroom/press-releases/54/meb-dataai>.
- Peng, M. (2560). การเปรียบเทียบภาพตัวแทนของผู้หญิงในภาพยนตร์จีนเรื่องนางพญางูขาวกับภาพยนตร์ไทยเรื่องแม่เบี้ย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Wen, X. (2013). *Reading the Complete Works of the Four Books for Women 1 Reading the Complete Works of the Four Books for Women*. Beijing: China Central Radio and Television University Press.
- Wu, J. (2022). *Four Books for Women*. Beijing: Tuanjie Publishing House.
- Wu, X. (2567). ภาพแทนของสตรีจีนระบอบศักดินาในวรรณกรรมแปลเรื่อง 100 ยอดหญิงแห่งประวัติศาสตร์จีน. วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน, 11(2), 539-562.